

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

F.D. Rooseveltsingel 5

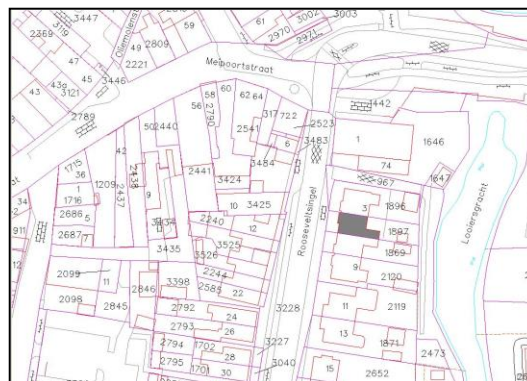
Monumentnummer : GM136

Straat : F.D. Rooseveltsingel
Huisnummer : 5
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 EE

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : B
Nummer : 1897

Naam object : ---
Bouwjaar : 1932
Architect : J.H.J. van de Poel
Bouwtijl : 'Nieuwe Haagse School'/interbellumarchitectuur
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 22-2-2013
Datum aanwijzing : 29-9-2015

Situering

Een rij van vier woningen gelegen aan de F.D. Rooseveltsingel aan de oostzijde van de historische binnenstad van Doesburg. Elke woning wordt van de straat gescheiden door een voortuin en een hekwerk langs het trottoir. Het hoogteverschil in de achtertuin richting de Looiersgracht verloopt door middel van een aantal terrassen.

Hoofdopzet

F.D. Rooseveltsingel 5 is de linker tussenwoning van het rijtje huizen van twee bouwlagen onder een schilddak op een rechthoekige plattegrond. De twee hoekwoningen hebben de entree opzij, gecombineerd met een dakhuis ter plaatse van

het trappenhuis. De twee tussenwoningen hebben de entree in de voorgevel. Alle woningen hebben een enkellaags bijkeuken onder plat dak aan de achterzijde en een kelder.

Historie

De F.D. Rooseveltsingel heette voor WO II Looierswal en volgt het tracé van de middeleeuwse stadsomwalling, die ondanks latere aanpassingen in de Tachtigjarige Oorlog niet meer voldeed en na 1606 in opdracht van prins Maurits werd vervangen. Deze vestingwerken zijn in 1672 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV geslecht en nadien niet meer hersteld. Ze werden vervangen door de Hoge en Lage Linies, die vanaf 1701 naar ontwerp van Menno van Coehoorn zijn aangelegd. Rond het midden van de 18^e eeuw waren aan de randen van de middeleeuwse stad diverse tuinen te vinden waaronder ook tussen de Zandbergstraat en de Looierswal. Na afwaardering van Doesburg tot vesting 2^e klasse in 1854 verrezen geleidelijk huizen op de wallen in welke periode ook aan de Looierswal (Rooseveltsingel) de eerste huizen verschenen. De singel werd na de definitieve opheffing van de vesting in 1923 ook aan de veldzijde bebouwd.

Beknopte bouwgeschiedenis

Het huis maakt deel uit van een rij die in 1932 is gebouwd als onderdeel van een bouwproject in opdracht van de familie Engelsman en waartoe ook de huizen F.D. Rooseveltsingel 11 en 13 behoren. De aannemer van de bouw was tevens eerste eigenaar van het hoekhuis F.D. Rooseveltsingel 3. In WO II kreeg het huis aan de achterzijde oorlogsschade te verduren die plaatselijk is hersteld. In het verleden zijn de kamer-en-suiteindeling en de bijbehorende schouwen verwijderd, alsmede de tussenwanden op zolder.

Exterieur

Het rijtje heeft zorgvuldig gemetselde, bakstenen gevels in Noords verband (kop-strek-strek-kop) met verdiepte lintvoegen en gelijkliggende stootvoegen. Het metselwerk heeft een trasraam (plint) van donkere bakstenen en donkere voegen die wordt afgesloten met een halfsteens rollaag. Alle vensters hebben zwaar uitgevoerde grenen kozijnen en zijn voorzien van bakstenen lekdorpels. Het metselwerk op de verdieping is aan de bovenzijde met een halfsteens rollaag afgesloten, en markeert de overgang naar een witgepleisterd fries onder het dakoverstek.

De hoekwoningen hebben de voordeur opzij onder een eenvoudig vormgegeven luifel. De twee middelste woningen hebben de entree verdiept in een door een rondboog afgesloten portiek.

De vier woningen zijn op de begane grond aan de voorzijde voorzien van een ondiepe, rechthoekige, erker. De gemetselde, bakstenen erker heeft een drielicht venster met een grote ruit in het midden, geflankeerd door smalle achtruits draairamen. De erker wordt met een boeiboord afgesloten en heeft een plat dak. Boven de erker is op de eerste verdieping een drielicht venster toegepast met breed raam, geflankeerd door twee smallere draairamen.

De entree van Rooseveltsingel 5 is rechts van de erker en is uitgevoerd met een rondboog afgesloten portiek met een gemetselde, halfsteens hoge stoep en een

gemetseld halfsteens tongewelf. Rechts van de entree een klein enkelruits kiepend toiletraam. Schuin boven het toiletraam is op de verdieping een venster opgenomen met enkelruits draairaam.

In de muurdam tussen de entrees van nummer 5 en nummer 7 is boven de afsluitende rollaag van het trasraam, tussen de toiletvensters, een gevelsteen van zandsteen gemetseld met in verdiept reliëf het uitgespaarde opschrift:

JAN ENGELSMAN
JUNI 1932

Het pand heeft een over de gevels stekende schildkap met de nokrichting evenwijdig aan de straat met op de hoeken zinken pironen en in het midden een bakstenen schoorsteen. Bij de hoekwoningen wordt de daklijst van de zijgevel doorsneden door het gemetselde dakhuis van het trappenhuis. De dakvlakken zijn belegd met grijs gesmoorde tuile du Nord pannen.

De achtergevel heeft op de begane grond een pui met twee draaideuren, geflankeerd door twee smalle zijramen tot op de grond. Links van de pui de keukendeur met horizontale roeden met glas in de bovenste helft, geflankeerd door een enkelruits raam. Achter het huis staat een halfvrijstaande, éénlaags bijkeuken onder plat dak. Een buitendeur met horizontale glasroeden geeft via een kleine overdekte buitenruimte toegang tot de bijkeuken. Op de eerste verdieping boven de pui rechts een drielichtvenster van gelijke breedte met breed raam, geflankeerd door twee smallere draairamen. Een deur met raam geeft toegang tot het balkon op de bijkeuken, waarvan het houten hekwerk – bij nummer 3 nog aanwezig – in het verleden is verwijderd .

Hekwerk voortuin. Tussen het trottoir en de tuin staat een smeedijzeren hek uit de bouwtijd.

Interieur

Kelder: bevindt zich rechts in de plattegrond van het huis en is toegankelijk via een trap onder de opgang naar de verdieping. Een paneel deur in de vestibule met gekleurd glas in roeden in het bovenste vak geeft toegang tot de kelder. Een gietijzeren klampaampje onder de stoep van de entree zorgt voor daglicht. De kelder is voorzien van een vlak, betonnen plafond.

Begane grond: De indeling bestaat uit een hal rechtsvoor in de plattegrond met trappenhuis en viervaks, zogenaamde Bruynzeeldeuren naar het toilet, de keuken aan de achterzijde en de kelder, deur met glas-in-lood voert naar de woonkamer links. De gang is voorzien van een vloer van gekleurde cementtegels met een zwart kader. Prominent in de hal is de trap naar de eerste en tweede verdieping. De trappalen zijn sober versiert met uitgespaarde rechthoekige vlakken en voorzien van een basement, de balusters zijn afwisselend enkel en gekoppeld uitgevoerd.

De woonkamer is een ruimte van voor- naar achtergevel, aan de achterzijde links voorzien van een historiserend vormgegeven schouw. De kastenwand met suitedeuren is in het verleden verwijderd. De ruimte wordt aan de voorzijde van daglicht voorzien door een drielicht venster in de genoemde erker, aan de achterzijde gebeurd dit door middel van dubbele openslaande deuren met historische spanjoletsluiting, geflankeerd door enkelruits zijramen.

De keuken is voorzien van een vloer van gekleurde cementtegels met zwart kader, maar overigens gemoderniseerd. Een deur in de achtergevel met een zijraam geeft toegang tot de tuin en de bijkeuken. Hang- en sluitwerk dateert op de begane grond grotendeels uit de bouwtijd.

Eerste verdieping: de indeling bestaat uit een centrale overloop waarop de deuren van de badkamer en drie slaapkamers uitkomen. Viervaks (zg. Bruynzeeldeuren) en voorzien van drie ruitjes van kathedraalglas in het bovenste vak geven toegang tot de vertrekken. Een deur in de kamer rechtsachter geeft toegang tot het platte dak van de bijkeuken.

Zolder: de zolder is een ongedeelde ruimte met de kapconstructie deels in het zicht. Deze bestaat uit een hangwerk van machinaal gezaagd grenen hout, dat gordingen opvangt. Kreupele spantbenen met blokkeels vangen de spatkrachten op. Het dakbeschot is aan het zicht onttrokken door een moderne gipsplaatafwerking, dakramen aan de achterzijde zorgen voor daglicht.

Bouwdossiers

10-5-1932 plan voor het bouwen van vier woningen aan den Looierswal te Doesburg
1-5-2000 het maken van een berging

Literatuur

- Haans, F.A.C., C.J.B.P. Frank, *Beschrijving F.D. Rooseveltsingel 5 Doesburg*, 3-10-1990 (adviesnr. 211)
- Haans, Frank, *Monumentengids Doesburg*, Utrecht 2008, 303

Waardering

Het pand dateert uit 1932 en is goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de gaafheid van het ensemble, de architectuur van het blok en van de bezochte woning, de ligging aan de straat met tuin en het historische hekwerk, de ruimtelijke indeling van het huis waarin het trappenhuis een prominente rol speelt en diverse onderdelen van de afwerking van het huis, zoals de tegelvloeren op de begane grond, de fraaie trap en de behouden gebleven paneeldeuren met architraaflijsten.

Het woonhuis F.D. Rooseveltsingel 5 met hekwerk is van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.

Het huis is architectuurhistorisch van belang als onderdeel van een rijtje huizen daterend uit de dertiger jaren met invloeden van de Nieuwe Haagse School met benadrukt trappenhuis en vanwege het deels behouden gebleven interieur.

Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de ruimtelijke samenhang met de gelijktijdig ontwikkelde buurpanden F.D. Rooseveltsingel 3, 7-9, 11-13 en 15-21, mede bepaald door de aanwezige voortuinen begrensd door de hekwerken uit de bouwtijd.

Het huis is cultuurhistorisch van belang als goed bewaard gebleven woning voor de goeude middenklasse uit het begin van de jaren dertig van de twintigste eeuw.